

ERAF Projekts “Dabas aizsardzības plānu
izstrāde bioloģiskās daudzveidības
saglabāšanai rezervātos un nacionālajos
parkos” Nr. 2.2.3.3/1/24/I/001

Pāvilosta, 21.02.2025.

Dabas vērtības Grīņu dabas rezervātā

Vecākais eksperts Kristaps Vilks
Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
E-pasts: kristaps.vilks@daba.gov.lv

levads

Aizsargājamās sugas

Aizsargājamie biotopi

Ainava

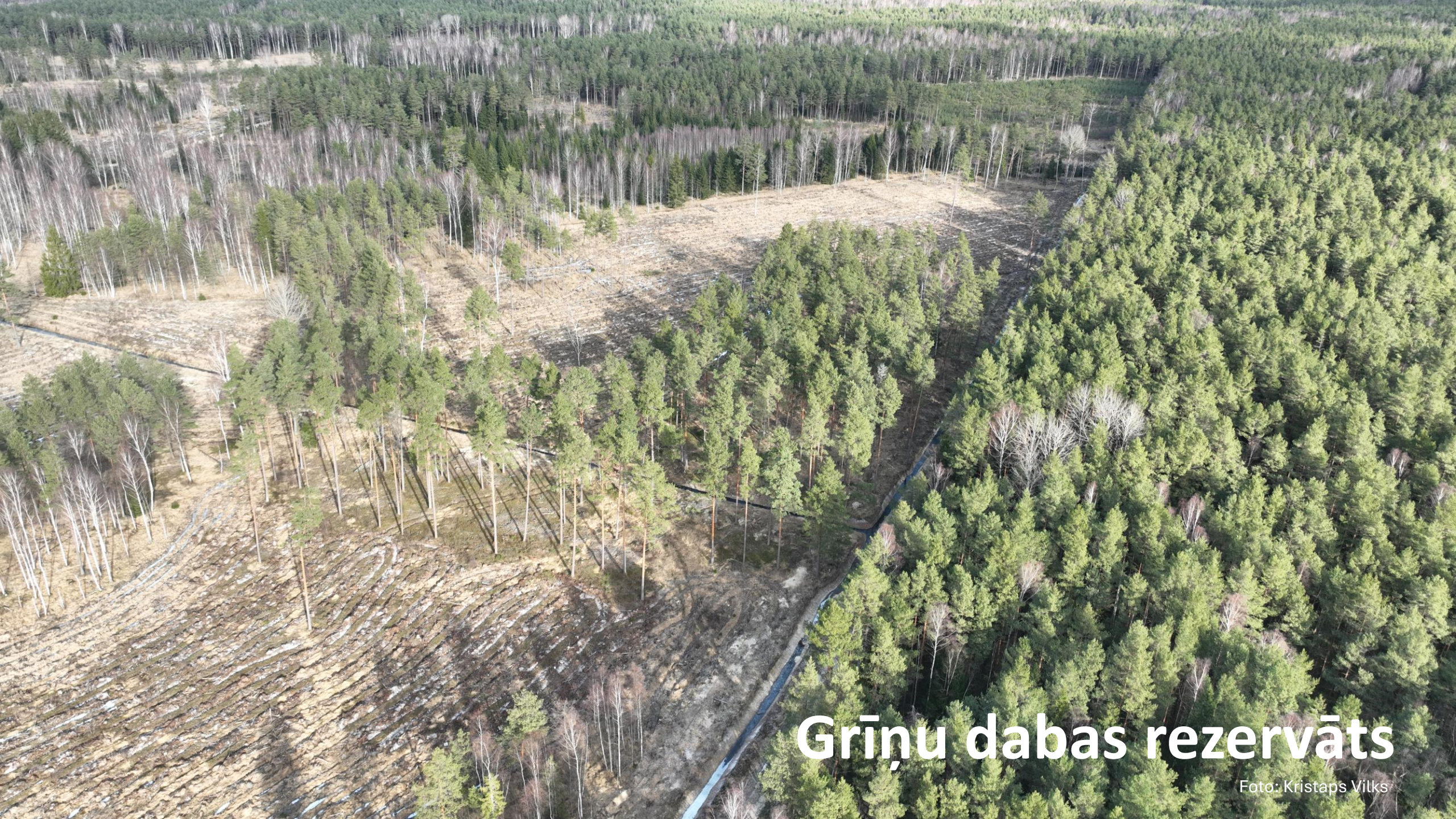

Apsaimniekošana

Foto: Kristaps Vilks, Dace Sāmīte

Grīņu dabas rezervāts

Grīņu dabas rezervāts

Foto: Kristaps Vilks

Grīņu dabas rezervāta izveidošanas mērķis

Foto: Dace Sāmite

Vēsturiskais Grīņu dabas rezervāta izveidošanas mērķis bija saglabāt un aizsargāt pārmitru meža augšanas apstākļu tipu – GRĪNI, un tajā sastopamo reto augu sugu – GRĪŅU SĀRTENI.

Mūsdienās Grīņu dabas rezervāta mērķis ir atjaunot un saglabāt ainavu ar SKRAJU grīņa, slapjo virsāju un zāļu purvu mozaīku, kā arī šiem biotopiem raksturīgās sugas.

Dabas aizsardzības vērtības - ainava

Grīnis – slapjainu meža augšanas apstākļu tips slapjās minerālaugsnēs. Raksturīga ļoti nabadzīga smilts augsne ar blīvu rūsakmens slāni. Raksturīgi periodiski pārmitri apstākļi. Vēsturiski sausās vasarās bijusi raksturīga degšana.

Parasti sastopamas skrajas parastās priedes un purva bērza mežaudzes. Zemsedzē bieži sastopami augi ir virsis, vaivariņš, zilene, vistene, molīnija, grīšļi.

Grīnis, Gs

Dabas aizsardzības vērtības - ainava

Mūsdienās plašas Grīņu dabas rezervāta platības aizņem vienvecuma priežu mežaudzes ar mazu dabas aizsardzības vērtību. Tas ir rezultāts teritorijas apsaimniekošanas maiņai, meždegu ierobežošanai, meliorācijai.

Foto: Kristaps Vilks

Vienvecuma mežaudzes kādreizējo atklāto
platību vietā. Šādiem mežiem ir maza dabas
daudzveidības nozīme.

Vienvecuma mežaudzes kādreizējo atklāto
platību vietā. Šādiem mežiem ir maza dabas
daudzveidības nozīme.

Foto: Kristaps Vilks

Dabas aizsardzības vērtības - ainava

Skraja, mozaīkveida ainava ar mežiem, atsevišķi, savrup augoši koki, zāļu purviem un virsājiem. Šāda ainava ir Grīņu dabas rezervāta dabas aizsardzības mērķis

Foto: Kristaps Vilks, Dace Sāmīte

Dabas aizsardzības vērtības - ainava

Dabas aizsardzības vērtības - sugas

Grīņu sārtene *Erica tetralix*

Purvmirte *Myrica gale*

Sīpoliņu donis *Juncus bulbosus*

Dūkstu vijolīte *Viola uliginosa*

Parastā vairoglape *Hydrocotyle vulgaris*

Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii*

Dažādas orhideju sugas

Grīņu sārtene *Erica tetralix*

Foto: Dace Sāmite

Grīņu sārtene *Erica tetralix*

Attēls: Latvijas daba, sugu enciklopēdija

www.latvijasdaba.lv

Askolds Kļaviņš, SIA Gandrs

Purvmirte *Myrica gale*

Foto: Kristaps Vilks, Dace Sāmite

Sīpoliņu donis *Juncus bulbosus*

Grūti
pamanāmas un
atpazīstamas
sugas

Foto: Dabasdati.lv, Valda Baroniņa

Dažādas orhideju sugas

Foto: Dace Sāmīte

LR likums «Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām»

Grīņu dabas rezervāta mērķa sugas

● Baltais stārķis

● Brūnā čakste

● Dzērve

Ķīķis

Mazais mušķērājs

● Mednis

Melnā dzilna

Mežirbe

● Rubenis

● Sila cīrulis

● Vakarlēpis

● Zivjērglis

Nepieciešama papildus izpēte, lai noskaidrotu šo sugu klātbūtni un populācijas lielumu Grīņu dabas rezervāta teritorijā.

Liela daļa no sarakstā uzskaitītajām putnu sugām ir saistītas ar skajām, atklātām teritorijām

+ Liels skābeņu zeltainītis

+ Platgalve

+ Ūdrs

Rubenis *Lyrurus tetrrix*

Mežirbe *Tetrastes bonasia*

Foto: Kristaps Vilks

Iespējama jaunu sugu klātbūtne

Foto: Dabasdati.lv, Uģis Piterāns

LR likums «Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām»

Grīņu dabas rezervāta mērķa biotopi

Slapji virsāji, 4010	41,39 ha (~4% no LV)
-----------------------------	----------------------

Vilkakūlas zālāji (tukšaiņu zālāji), 6230*	4,86 ha
--	---------

Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, 6270*	4,40 ha
--	---------

Pārejas purvi un slīkšņas, 7140	1,23 ha
---------------------------------	---------

Kaļķaini zāļu purvi, 7230	24,59 ha (~1% no LV)
----------------------------------	----------------------

Veci vai dabiski boreāli meži, 9010*	77,96 ha
---	----------

Purvaini meži 91D0*	19,16 ha
---------------------	----------

+ Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), 91E0* 0,89 ha (2025. g. dati)

Slapji virsāji, 4010

Slapji virsāji, 4010

Foto: Kristaps Vilks

Slapji virsāji, 4010

Viena no svarīgākajām šī biotopa teritorijām Latvijā

Viena no nedaudzajām grīņu sārtenes teritorijām Latvijā

Pašlaik šis biotops aizņem 2,75% no Grīņu dabas rezervāta teritorijas

Mūsdienās fragmentēts biotops, nelielās (<1 ha) platībās

Atbilstošas apsaimniekošanas (ganīšana) trūkuma rezultātā, meža stādīšanas, kā arī meždegu ierobežošanas dēļ kādreizējās virsāju platības pārveidojušās par vienvecuma mežaudzēm

Meliorācijas rezultātā kādreizējās virsāju platības aizaugušas ar zilgano molīniju

Kaļķaini zāļu purvi, 7230

Foto: Jānis Saulītis,
eksperta atzinums,
2025

Kaļķaini zāļu purvi, 7230

Grīņu dabas rezervāta slapjākajās ieplakās

Izteikti dominē zilganā molīnija

Sastopamas kaļķainiem purviem raksturīgas augu sugas:

Sāres grīslis *Carex lapidocarpa*

Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii*

Apsaimniekošanas (pļaušana, ganīšana) trūkuma dēļ aizaug ar krūmiem

Nav datu par retām gliemežu un tauriņu sugām, kas raksturīgas kalcifiliem biotopiem – nepieciešama papildus izpēte!

Pārejas purvi un slīkšņas, 7140

Mūsdienās Grīņu dabas rezervātā tikai vienā vietā – kādreizējā Grīņu ezera vietā Grīņu ezera ūdens līmenis savulaik ir samazināts, mūsdienās tas ir pilnībā nosusināts

Pārejas purvi un slīkšņas, 7140

Foto: Kristaps Vilks

Pārejas purvi un slīkšņas, 7140

Kārpas upe

An aerial photograph showing a river, identified as Kārpas upe, winding through a dense forest. The river is visible as a dark, winding line through the trees. The forest is composed of various types of trees, some of which are showing autumn colors like yellow, orange, and red, while others are still green. The perspective is from directly above, looking down on the river and the surrounding forest.

Foto: Kristaps Vilks

Kārpas upe

Foto: Kristaps Vilks

Kārpas upe

Aizsargājamie mežu biotopi koncentrējas ap Kārpas upi

Aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas

Kailā apaļlape *Odontoschisma denudatum*

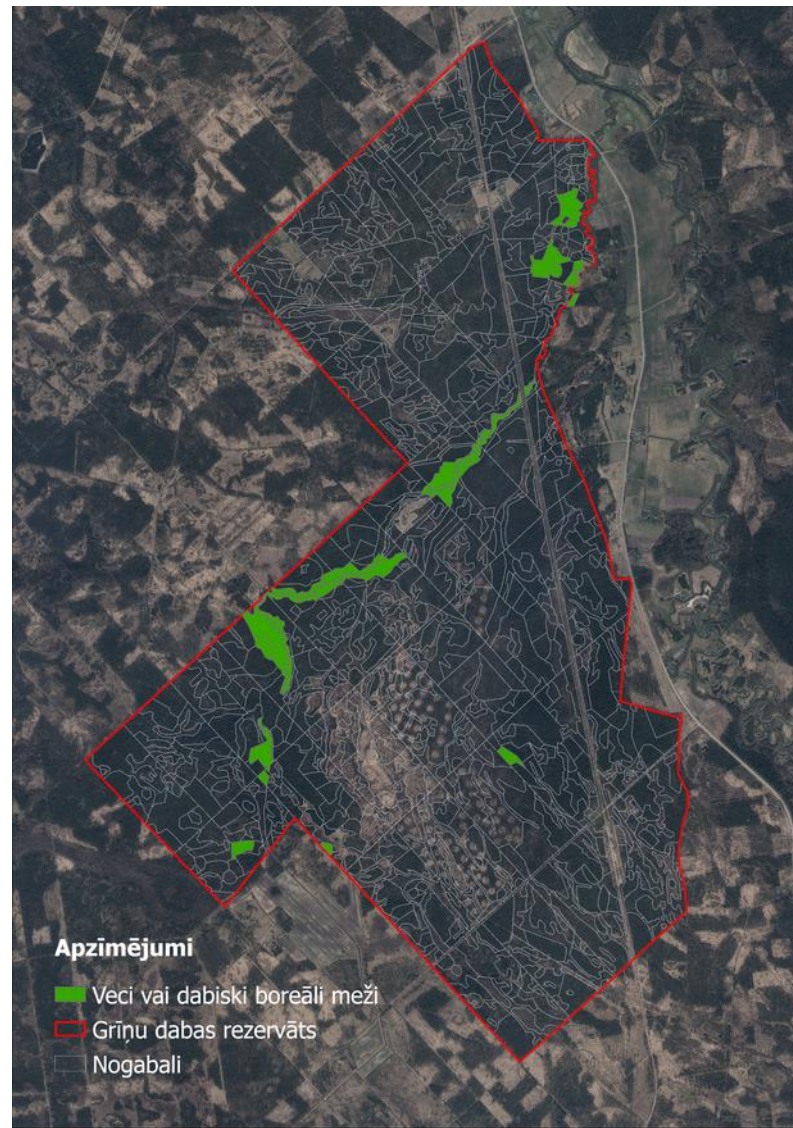
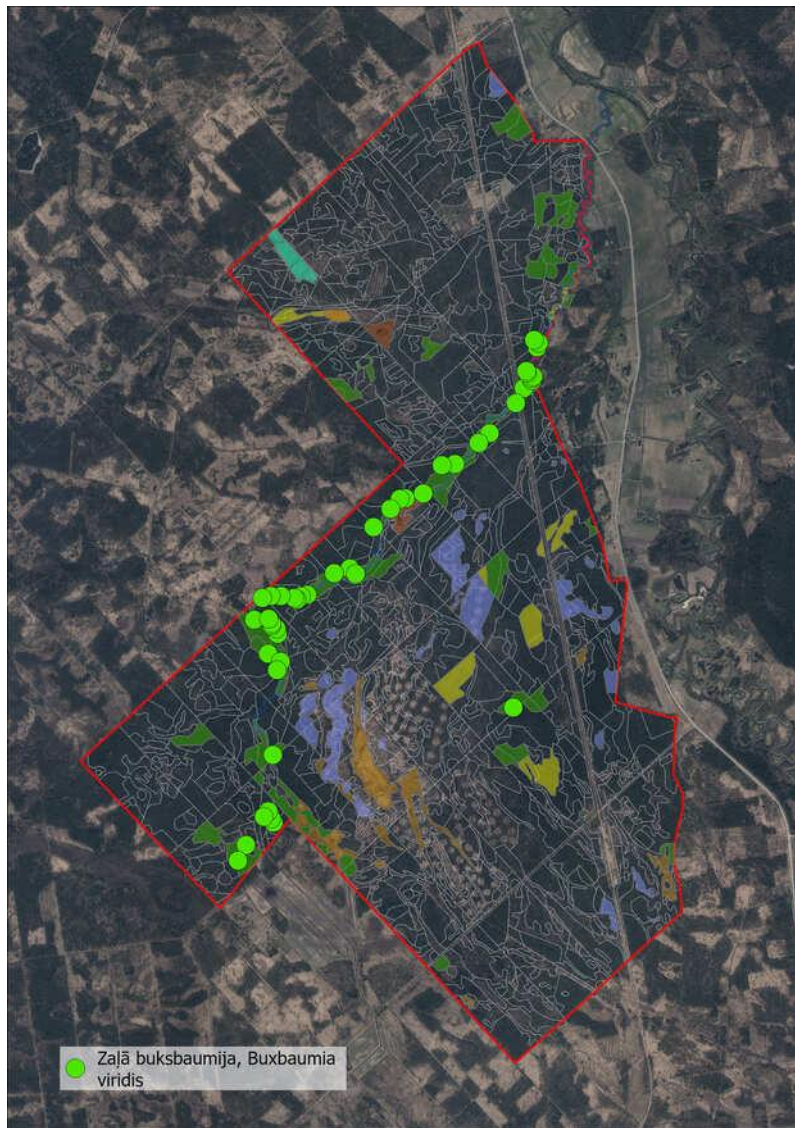
Smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens*

Zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis*

Kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*

Zaļganā henotēka *Chaenotheca chlorella*

Kārpas upe

Kartes: Ilze Kuze,
eksperta atzinums,
2025

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

An aerial photograph of a forest landscape. In the center, there is a distinct cluster of dark green evergreen trees, possibly spruce or fir, standing out from the surrounding deciduous forest. The deciduous trees are mostly bare, with light brown and grey trunks and branches. The ground is covered in dry, yellowish-brown grass or fallen leaves. The overall scene suggests a natural area being managed or monitored.

Zālāju platību uzturēšana

Foto: Kristaps Vilks

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Atvērumu veidošana vienvecuma
mežaudzēs atklātu virsāju izveidošanai

Foto: Kristaps Vilks

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

An aerial photograph of a forest landscape. The forest is composed of many tall, thin trees, likely pines or spruces. There are several distinct areas where the forest has been clear-cut, revealing the brown, sandy soil underneath. These clear-cut areas are irregular in shape and are interspersed among the remaining forest. The overall scene shows a managed forest with clear-cutting as a silvicultural practice.

Atvērumu veidošana vienvecuma
mežaudzēs atklātu virsāju izveidošanai

Foto: Kristaps Vilks

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Atvērumu veidošana vienvecuma
mežaudzēs atklātu virsāju izveidošanai

Foto: Kristaps Vilks

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansētais projekts “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai”

2021-2023

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Foto: Jānis Saulītis,
eksperta atzinums,
2025

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Vecu koku atēnošana

Foto: Jānis Saulītis,
eksperta atzinums,
2025

Dabas aizsardzības vērtības - apsaimniekošana

Foto: Jānis Saulītis,
eksperta atzinums,
2025